

Lada
Ratković
Bukovčan

ravnateljica Muzeja Mimara

Tugomir Lukšić (1950. – 2023.)

foto: Branko Balić

U kasnim večernjim satima u srijedu 18. 10. 2023. preminuo je Tugomir Lukšić, dugogodišnji ravnatelj Muzeja Mimara (1999. – 2015.). Rođen je u Zagrebu 8. 11. 1950. godine. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je povijest umjetnosti te francuski jezik i književnost. Od početka je sudjelovao u stvaranju i radu naše ustanove – počeo je raditi u Muzeju Mimara u Zagrebu 1978. te je bio voditelj Zbirke flamanskog, francuskog i španjolskog slikarstva. Sudjelovao je u svim fazama i segmentima stvaranja i djelovanja muzeja, počevši od dana kada je Muzej Mimara bio još u osnivanju, preko djelovanja u sklopu Muzejsko-galerijskog centra, do samostalnog djelovanja od 1999. godine.

Bio je koautor koncepcije i scenarija stalnog postava Muzeja Mimara koji je otvoren 17. srpnja 1987. na Rooseveltovu trgu 5. Radio je na pripremama i organizaciji brojnih značajnih izložbi koje su održavane kako u Muzejskom prostoru, na Jezuitskom trgu 4 (danas Galerija Klovićevi dvori), tako i u Muzeju Mimara, te je bio urednik popratnih kataloga. Navedimo neke od izložbi: *Riznica zagrebačke katedrale* (1982.), *Drevna kineska kultura* (1984.), *Pisana riječ u Hrvatskoj* (1986.), *Sjaj zadarskih riznica* (1990.), sve u muzejskom prostoru. U Muzeju Mimara, uz prezentaciju fonda, značajan je njegov rad na projektima *Od Nina do Knina: iz hrvatske spomeničke baštine od 9. do 11. stoljeća – od Ninske biskupije do katedrale hrvatskog biskupa u Biskupiji kod Knina* (1992.), *Sveti trag: devetsto godina umjetnosti Zagrebačke nadbiskupije 1094. – 1994.* (1994.), *7000 godina perzijske umjetnosti: remek-djela*

iz *Iranskog narodnog muzeja u Teheranu* (2004.), i brojnim drugim. Urednik je i autor dijela tekstova reprezentativnog kataloga Muzeja Mimara (1987.) kao i *Vodiča Muzeja Mimara* (2007.). Pokrenuo je i bio urednik izvanredne znanstvenih serijskih publikacija *Studije Muzeja Mimara* u kojima su obrađivana djela iz fundusa Muzeja Mimara, a u tom je ciklusu i sam bio autor jedne od studija. Značaj njegova rada i suradnje te rada svih djelatnika objedinjen je u katalogu objavljenom povodom 30. godišnjice djelovanja Muzeja Mimara* u kojem je prezentirano impozantno djelovanje naše ustanove, istinskog vrutka kulture, jedne od najznačajnijih središta Zagreba i Hrvatske kojoj je bio na čelu od kraja 1999. do studenog 2015. godine. Uistinu, uz fundus kao temelj, otvorenost međumuzejskoj suradnji i prezentaciji izložbi, održavanje brojnih događanja (promocije monografija, koncerti, znanstveni skupovi i predavanja, strukovni kongresi itd.) također su od samih početaka bili dijelom poslanja Muzeja Mimara u kojima je Tugomir Lukšić predano sudjelovao.

Za sve nas iz Muzeja Mimara – preminuo je Luks, prijatelj, kolega, te vjerujem da su u riječima oproštajnog govora koje sam u ime djelatnika Muzeja Mimara i u svoje osobno ime uputila u Krematoriju, na Mirogoju, 25. 10. 2023., sadržane sve naše misli, sjećanja i tuga.

Dragi Luks,

svjesni smo kako su oproštaji neumitni, ali ih neumitnost nikada ne odriješava nevjerice koju u nama bude. Oproštaji od dragih prijatelja i kolega uvijek su bolni jer nam pojašnjavaju da su od sada zauvijek pred nama samo sjećanja na provedene zajedničke trenutke i da nikada više neće biti susreta na ovozemlju. Kada smo čuli da si nas napustio u kasnim večernjim satima u srijedu 18. listopada, postali smo svjesni da je pred nama prežaloso vrijeme oproštaja od čovjeka s kojim smo intenzivno živjeli muzejske dane. Jer, uistinu, oproštaj od tebe znači sjećanje na godine i godine, za mnoge od nas i četiri desetljeća zajedničkih trenutaka – sjećanja na cijeli jedan život u kojem smo svi mi bili povezani trenucima provedenim na poslu, ali i neraskidivo isprepletenim s događajima izvan strogih uredskih sati. Stigao si među prvima u naš muzej (tada, dakako, još u osnivanju) već 1978., mladi profesor povijesti umjetnosti i francuskog jezika i književnosti, i počeo si s nama, koji smo polagano pristizali slijedećih godina, tkati sudbinsku potku stvaranja Muzeja Mimara. Donator Ante Topić Mimara cijenio te i volio, a nebrojeni su trenuci koje smo svi zajedno proveli s tobom i s njim, kako u ozbiljnim razgovorima o čudesnoj zbirci umjetnina koju nam je podario, tako i trenuci ispunjeni simpatičnim pošalicama. Tko bi zaboravio onaj donatorov pozdrav „Kako je momče, radi li se?“, koji je svakodnevno upućivao još trojici kolega i tebi ,koji ste cvjetali u daleko brojnijem ženskom, kustoskom carstvu muzeja!!!

Bili su to nezaboravni trenuci zahvaljujući kojima smo i izbjegli sve probleme kojima je donatorov plemeniti cilj uspješno prkosio, a ti nikada nisi (vratimo se terminima mitova) podlegao sirenskom zovu drugih ustanova ostavši vjeran Zbirci francuskog, flamanskog i španjolskog slikarstva koje si bio voditelj.

Prošli smo zajedno cijelu priču Muzejskog prostora (danas Galerije Klovićevi dvori, na Jezuitskom trgu 4), od onih prvih trenutaka 80-ih godina prošlog stoljeća kada se naša budućnost tek naslućivala, do izložbenih uspješnica i sjedinjenja u djelovanju MGC-a. Od 1985. intenzivno si radio na pripremama otvaranja Muzeja Mimara te si koautor koncepcije i scenarija njegova stalnog postava, a od trenutka kada je muzej počeo s radom 17. 7. 1987. pa kroz sljedeća tri desetljeća kada su potekle bujice izložaba i događanja, sudjelovao si u svima njima, u organizaciji, vodio si projekte, bio si urednik znanstvenih studija u kojima je obrađivan fundus Muzeja Mimara, kataloga. Sudjelovao si u svim segmentima djelovanja muzeja, od 1999. do 2015. bio si ravnatelj te si doprinio i nastavku odlične suradnje s donatorovom udovicom profesoricom

dr. sc. Wiltrud Mersmann Topić. Za tvoj rad predsjednik Tuđman odlikovao te 1997. Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića, a 2004. francuska Vlada dodijelila ti je Orden Vitez reda umjetnosti i književnosti. I time je potvrđena svijest da si svojim radom oplemenjivao kulturni život Zagreba i Hrvatske.

U ovom trenutku, draga Ksenija, tebi i obitelji izražavamo još jednom našu sućut, a tebi,

dragi Luks, neka je slava i lak i miran vječni san!

- Lada Ratković Bukovčan, ur., *Muzej Mimara: 30 godina djelovanja – 30 godina s vama / The Mimara Museum Thirty years of Work – Our Thirty Years Together*, katalog izložbe (Zagreb: Muzej Mimara, 2017.).